

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

**ΕΝΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΤΑΞΙΔΙ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΓΙΚΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ,
ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΙΑΣΗΣ**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Ασκληπιείο της Επιδαύρου είναι ένα από τα σημαντικότερα μνημειακά σύνολα της χώρας μας, που συγκεντρώνει κάθε χρόνο μεγάλο πλήθος επισκεπτών (χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι σύμφωνα με τα επίσημα πρόσφατα στατιστικά στοιχεία το Ασκληπιείο της Επιδαύρου έρχεται δεύτερο σε επισκεψιμότητα μετά την Ακρόπολη των Αθηνών). Ο αρχαιολογικός χώρος βρίσκεται σε άμεση σχέση και ισορροπία με το φυσικό περιβάλλον, στοιχείο που του προσδίδει οικολογικό χαρακτήρα και τον καθιστά κατάλληλο για περίπατο και για εκπαίδευση. Σήμερα, το φυσικό περιβάλλον, το οποίο διατηρεί σε μεγάλο βαθμό τα στοιχεία του ιερού άλσους της αρχαιότητας, βοηθά στην διατήρηση της αυθεντικής εικόνας του χώρου, όπου η φυσική ομορφιά προκαλούσε την ψυχική ανάταση των επισκεπτών. Για την προστασία και διατήρηση της ιδιαίτερης περιβαλλοντικής και πολιτιστικής αξίας του ιερού, έχουν θεσμοθετηθεί για το μνημειακό αυτό σύνολο ζώνες προστασίας, ενώ από το 1988 αυτό έχει ενταχθεί στον κατάλογο *Μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO*.

Στην αρχαιότητα το ιερό του Ασκληπιού αποτελούσε ένα πρότυπο ιατρικό – θεραπευτικό κέντρο, όπου σηματοδοτείται το πέρασμα από τη μαγική-θεουργική στην πραγματική ιατρική. Αρχικά, η πίστη των ανθρώπων ότι οι αρρώστιες είχαν θεϊκή προέλευση, τους οδήγησε στην πεποίθηση ότι και η θεραπεία θα προέλθει από το θείο. Έτσι, χρησιμοποιώντας τα στοιχεία της φύσης (είτε άμεσα είτε συμβολικά) και μέσα από μαγικές τελετουργίες (χρήση νερού, εγκοίμηση, τελετουργικά δείπνα), προσπάθησαν να υποκινήσουν τους θεούς να τους προσφέρουν την υγεία. Με το πέρασμα των χρόνων όμως και με την παρατήρηση και την εμπειρία που αποκτούσαν οι ιερείς που εφάρμοζαν την θρησκευτική θεραπεία στην πράξη εξελίχθηκε η επιστημονική ιατρική, που βασίζεται στην θεραπεία της νόσου με βάση τη διάγνωση και την εφαρμογή της κατάλληλης αγωγής ή και χειρουργικής επέμβασης.

Μέσα από αυτήν την εξέλιξη το Ασκληπιείο της Επιδαύρου απέκτησε μοναδική φήμη που διαδόθηκε όχι μόνο στον ελλαδικό, αλλά σε όλο το μεσογειακό κόσμο, με αποτέλεσμα τη δημιουργία περισσότερων από 170 Ασκληπειών, δηλαδή θυγατρικών ιερών - νοσηλευτικών κέντρων, διαδίδοντας τη θεραπευτική λατρεία του Ασκληπιού και την ιατρική γνώση στην Αττική, την

Πελοπόννησο, τη Δυτική Ελλάδα, τα νησιά του Αιγαίου, την Κρήτη, τη Μικρά Ασία μέχρι τη μακρινή Κιλικία, τη Ρώμη και την Κυρήνη στην Αφρική.

Ωστόσο, στη σύγχρονη εποχή, η αποκατάσταση και η χρήση του αρχαίου θεάτρου της Επιδαύρου έχει οδηγήσει σε μία εσφαλμένη πρόσληψη του αρχαιολογικού χώρου από το ευρύτερο, ελληνικό αλλά και ξένο, κοινό. Ο χώρος δεν γίνεται κατανοητός ως αυτό που ήταν, δηλαδή ένα ιδιαίτερα μεγάλου μεγέθους συγκρότημα λατρείας και άσκησης της ιατρικής, αλλά απλά και μόνο ως ένα, ομολογουμένως εξαιρετικής αρχιτεκτονικής και αισθητικής, θεατρικό οικοδόμημα.

Στόχος του Ολοκληρωμένου Προγράμματος που επιγραμματικά σκιαγραφείται στο παρόν κείμενο είναι να αποκατασταθεί η αυθεντική εικόνα του μνημειακού συγκροτήματος και η απόδοση στους επισκέπτες μιας μοναδικής εμπειρίας, δηλαδή να γνωρίσουν και να βιώσουν το τι ήταν και πώς λειτουργούσε το Ασκληπιείο κατά την Αρχαιότητα, πώς η θρησκευτική λατρεία και τα στοιχεία της φύσης (θέση, κλίμα, χλωρίδα, πανίδα, νερό, ως βασικός παράγων ίασης) συνδυάστηκαν με την ανακάλυψη της ιατρικής επιστήμης. Ταυτόχρονα, η δυνατότητα της αποκατάστασης της ενδημικής βλάστησης θα επιτρέψει την άμεση σύνδεση του αρχαιολογικού χώρου με το φυσικό περιβάλλον, το οποίο άλλωστε ήταν και η γενεσιουργός αιτία για την ανάπτυξη του θεραπευτικού κέντρου στην περιοχή. Θα δημιουργηθεί, λοιπόν, ένας χώρος με αρχαιογνωστικό περιεχόμενο σε ισορροπία με τη βίωση του φυσικού περιβάλλοντος σε όλες τις κλίμακες, από το επίπεδο της θέασης του τοπίου ως τη μικροκλίμακα των φυτών και των δένδρων. Ένας χώρος, δηλαδή, με οικολογικό, μορφωτικό και ψυχαγωγικό περιεχόμενο, κατάλληλος για εκπαίδευση και για περίπατο.

Συνεπώς, στόχος του προγράμματος είναι να προσελκύσει όχι μόνο το ειδικό (ιατρικό) κοινό, αλλά κάθε σύγχρονο άνθρωπο, από κάθε γωνιά του πλανήτη σε ένα ταξίδι στο χρόνο και το χώρο, στη μαγεία, στην ίαση και στη φύση. Στο συναρπαστικό, διαχρονικό μέχρι τις μέρες μας ταξίδι της αντιμετώπισης του πόνου αλλά και της ελπίδας για το πολυτιμότερο αγαθό του ανθρώπου που είναι η υγεία. Σε ένα ταξίδι που έχει σαν αφετηρία την εποχή της θεραπευτικής μαγείας και μας οδηγεί, τελικά, στην ιατρική επιστήμη της σύγχρονης εποχής, η οποία έλκει την καταγωγή της από τις πρακτικές των ιατρών – ιερέων των Ασκληπιείων.

Αυτό το Πρόγραμμα θα έχει άμεσα θετικά οικονομικά αποτελέσματα, καθώς:

- Θα προσελκύσει πολύ περισσότερους επισκέπτες στο Ασκληπιείο της Επιδαύρου, αλλά και σε ολόκληρη την Αργολίδα.
- Θα επιμηκύνει την τουριστική περίοδο στην ευρύτερη περιοχή.
- Θα δημιουργήσει ευκαιρίες στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην περιοχή της Επιδαύρου για να αυξήσουν τα έσοδά τους.
- Θα προσελκύσει νέες επενδύσεις.

2. Η ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ, ΕΝΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ – ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΠΑΡΚΟ

Η πρόταση αφορά στη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου Αρχαιολογικού – Περιβαλλοντικού Πάρκου, που θα οργανωθεί και θα προβληθεί ως **μία πλήρης και επώνυμη (branded) εμπειρία πολιτιστικού τουρισμού**.

«Αρχαιολογικό – Περιβαλλοντικό Πάρκο» είναι μια καθορισμένη σημαντικού μεγέθους έκταση, που περιλαμβάνει πολιτιστικούς και φυσικούς πόρους, δηλαδή αρχιτεκτονήματα-μέλη κάθε μορφής (ναούς, θέατρο, στάδιο, αγορά κλπ) και γενικά ακίνητα στοιχεία αρχαιολογικής και ιστορικής σημασίας, αλλά και κινητά στοιχεία, που έχουν βρεθεί επιφανειακά ή μετά από ανασκαφή εντός της έκτασης αυτής. Περιλαμβάνει ακόμη μνημεία της φύσης ή και αλώβητο φυσικό περιβάλλον, χαρακτηριστικό μιας περιοχής, καθώς και αξιόλογα οικοσυστήματα. Το συνδετικό στοιχείο του πάρκου είναι η έκταση και το τοπωνύμιό της. Επομένως, το αρχαιολογικό – περιβαλλοντικό πάρκο μπορεί να περιλαμβάνει στοιχεία διαφόρων ιστορικών περιόδων, τα οποία συνδέονται με την ιστορία μιας περιοχής, σε συνδυασμό με το φυσικό περιβάλλον και το τοπίο.

Το πάρκο από την τουριστική σκοπιά, θα πρέπει να οργανώνεται και να λειτουργεί ως «τουριστικός προορισμός». Χρειάζεται δηλαδή: όρια, ικανοποιητική προσπέλαση, διαμορφωμένες εσωτερικές διαδρομές (με πολλαπλές επιλογές για να αποφεύγεται ο συνωστισμός), στάσεις για ξεκούραση, θέα και ερμηνεία φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, σήμανση (εξωτερική και εσωτερική), δίκτυα παροχών, συντήρηση ακινήτων και κινητών ευρημάτων, μουσεία ή και εκθέσεις κ.λπ. Χρειάζεται επίσης οργανωτικές (soft) δράσεις για την προσέλκυση επισκεπτών, την οργάνωση των επισκέψεων, την προβολή, τη σύνδεση με τις τοπικές επιχειρήσεις κ.λπ.

Η λογική των Πάρκων είναι ότι: μέσω της οργάνωσης ενός θεματικού «προορισμού» προσελκύουμε επισκέπτες, «ανοίγουμε» δηλαδή τους χώρους με οργανωμένο τρόπο στον Τουρισμό, που είναι ο κύριος τομέας, όσον αφορά στην αναγνώριση των πολιτιστικών και φυσικών πόρων, τη διάδοση της αξίας τους και την εξασφάλιση όχι μόνο εσόδων για την προστασία και επιβίωσή τους στο μέλλον, αλλά και –κυρίως- σημαντικών εσόδων στην τοπική οικονομία.

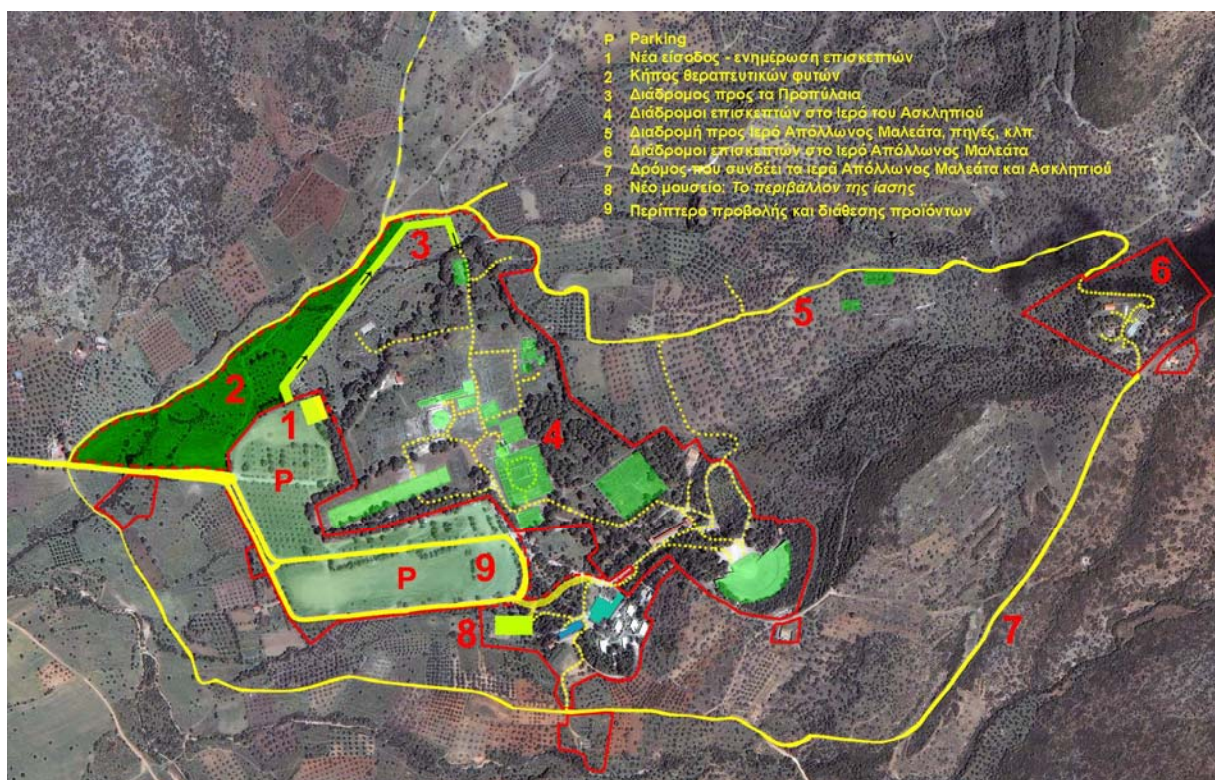
Είναι φανερό, ότι ένα πάρκο μπορεί και πρέπει να σχεδιαστεί με βάση τους περιορισμούς που επιβάλλει η προστασία των φυσικών και πολιτισμικών πόρων και με την επιστημονική σοβαρότητα που απαιτεί αφενός η φύση του και αφετέρου η απαιτητική δυναμική του τουριστική πελατεία.

3. ΔΡΑΣΕΙΣ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Το πρώτο βήμα είναι η οργάνωση της αφήγησης που σκιαγραφήθηκε στην Εισαγωγή. Η αφήγηση αυτή θα δομείται γύρω από ένα συνεκτικό και κατανοητό από μη ειδικούς κείμενο εξιστόρησης, το οποίο θα γραφεί από εξειδικευμένο επιστήμονα (story-teller). Με τον τρόπο αυτό ο μέσος επισκέπτης θα μπορεί να αντιληφθεί πώς υλοποιήθηκε ιστορικά το πέρασμα από τη μαγική στην επιστημονική ιατρική και την οργάνωση του Ασκληπιείου κατά την αρχαιότητα αλλά και το ρόλο των φυσικών στοιχείων και κυρίως του νερού και των ιαματικών και ενδημικών φυτών και βοτάνων στη διαδικασία της ίασης.

Η αφήγηση θα υποστηριχθεί από ειδικές σημάνσεις και ψηφιακές εφαρμογές, καθώς και από κόμβο στο διαδίκτυο, από τον οποίο θα προβάλλεται ο αρχαιολογικός χώρος, το δίκτυο των διαδρομών στο φυσικό περιβάλλον, οι εκδηλώσεις, οι επιστημονικές δραστηριότητες, οι εμπειρίες των επισκεπτών, καθώς και οι τοπικοί παραγωγοί και οι τοπικές επιχειρήσεις που θα συμμετέχουν στο Πρόγραμμα.

Ωστόσο, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι πρωταγωνιστές θα είναι τα ίδια τα μνημεία (κινητά και ακίνητα) και ο περιβάλλον χώρος του Ασκληπιείου. Τα ίδια τα μνημεία και κυρίως η διαδρομή σε αυτά θα ξετυλίγει το ιστορικό και λειτουργικό νήμα, θα προσφέρει στον επισκέπτη μία μοναδική νοητική, αισθητική και βιωματική, κατ' εξοχήν ανθρώπινη, εμπειρία.

Φωτ. 1: Συνολική πρόταση διαμόρφωσης αρχαιολογικού πάρκου Ασκληπιείου Επιδαύρου.

Ήδη από τη διαδρομή Λυγουριό – Ασκληπιείο, με κατάλληλη διαμόρφωση ο επισκέπτης θα μπορεί να φθάσει είτε περπατώντας είτε με ποδήλατο και, ως πρόλογος σε ό,τι πρόκειται να ακολουθήσει, θα μπορεί να χαρεί γενικότερα τη βιοποικιλότητα της περιοχής και ιδιαίτερα τον «κήπο της Ηπίονης» (σύζυγος του Ασκληπιού και προσωποποίηση των ηπίων φαρμάκων). Αυτός θα περιλαμβάνει αρχαία

ιαματικά φυτά, και κατάλληλη σήμανση με όλες τις σχετικές βοτανολογικές, ιατρικές και ιστορικές πληροφορίες.

Βασική πρόβλεψη του προγράμματος είναι η αποκατάσταση της αρχαίας εισόδου στο ιερό, από την οποία πλέον ο συστηματικός επισκέπτης θα διασχίζει μέσω κατάλληλων διαδρομών τον χώρο, όπως και ο αρχαίος κερδίζοντας έτσι την αυθεντική εμπειρία την οποία και εκείνος βίωνε, συναντώντας με τη σειρά τα προπύλαια, τις κρήνες, το Ναό του Ασκληπιού, τη στοά του Αβάτου (*Εγκοιμητήριο*), τη Θόλο, το Στάδιο, το τελετουργικό Εστιατόριο, τον Ξενώνα, και τελικά το Θέατρο. Η σημερινή πρόσβαση στο ιερό, η οποία χωροθετήθηκε από παλιά ουσιαστικά μόνο για την εξυπηρέτηση του θεάτρου, διαμετρικά αντίθετη με την αρχαία είσοδο, θα διατηρηθεί για τον βιαστικό επισκέπτη του θεάτρου.

Έχει προβλεφθεί μια σειρά δράσεων Επικοινωνίας και λειτουργίας του Αρχαιολογικού-Περιβαλλοντικού Πάρκου, όπως:

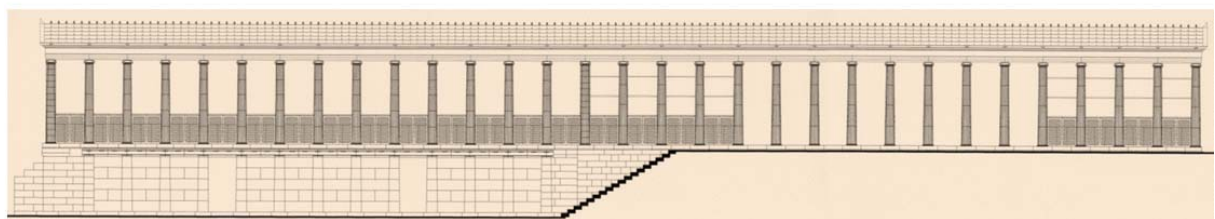
- Κατάρτιση marketing plan με πρόταση για branding, σχεδιασμός λογότυπου και δημιουργικού του Πάρκου.
- Σχεδιασμός των μέσων (media plan) για διαφήμιση και δημόσιες σχέσεις, στη βάση των υποδείξεων του marketing plan.
- Κατασκευή και διαρκής συντήρηση του κόμβου του Πάρκου στο Διαδίκτυο.
- Σχεδιασμός και υλοποίηση ενός «γεγονότος» για την έναρξη της Διαδρομής (launching event) που θα τύχει ευρείας δημοσιότητας.
- Δράσεις προβολής (διαφημιστικές ενέργειες και ενέργειες δημοσίων σχέσεων) καθ' όλη τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου.
- Μελέτη για την οργάνωση της συμμετοχής της τοπικής κοινωνίας στα οφέλη από τη Διαδρομή.
- Ανάπτυξη ψηφιακής στρατηγικής επικοινωνίας (μέσω ειδικής μελέτης).
- Σχεδιασμός και θέση σε λειτουργία ηλεκτρονικού συστήματος διαχείρισης επισκεπτών.

Σε αυτή του την περιήγηση, στην αρχή της οποίας θα υπάρχουν φυτεύσεις ενδημικών φυτών και βοτάνων, ο επισκέπτης θα μετέχει σε επί μέρους μικρές ιστορίες που σταδιακά συνθέτουν την εικόνα του Ιερού:

- Το νερό, ως μέσο τελετουργικού – ψυχικού καθαισμού και ως πραγματικό ιαματικό μέσο.
- Η εστίαση, ως μέσο ίασης.
- Η εγκοίμηση και τα όνειρα ως στοιχείο θεραπευτικής αγωγής.
- Η χρήση φαρμάκων (σε συνδυασμό και με τον κήπο που προαναφέρθηκε).
- Η επεμβατική –χειρουργική ιατρική.
- Η ίαση και το θαύμα.
- Η άθληση ως στοιχείο διατήρησης και αποκατάστασης της υγείας.
- Το θέατρο και εν γένει η ψυχαγωγία ως μέσο θεραπείας ψυχικών νόσων.

Φωτ. 2: Παράδειγμα μνημείου που δείχνει την καθαρκτική χρήση του νερού. Μέσα από το σώμα του θεού ρέει το νερό μέσα στο οποίο καθαίρονταν πριν από την εγκοίμηση στο «Λουτρόν Ασκληπιού» οι ασθενείς.

Φωτ. 3: Το κτήριο του Εγκοιμητηρίου στο Ασκληπιείο Επιδαύρου. Πάνω το μνημείο μερικώς αποκατεστημένο.

Μέσα από τις παραπάνω ιστορίες, ο επισκέπτης θα κατανοεί το πώς η μαγική πρακτική, με ενέργειες που προκαλούσαν την επέμβαση του θεού, όπως οι καθαρμοί με νερό και ο ύπνος για συνάντηση του θεού στο όνειρο, έδωσε με τον καιρό τη θέση της σε πραγματικές γνώσεις και κατέληξε σε πραγματική άσκηση ιατρικής, όπως δείχνει καλά σωζόμενος τάφος οικογένειας γιατρών στην πόλη της Επιδαύρου.

Για την ολοκληρωμένη κατανόηση της αφήγησης, προτείνεται η δημιουργία ενός νέου κτηρίου έκθεσης, στο οποίο θα παρουσιάζονται ευρήματα από τον αρχαιολογικό χώρο και αντίγραφα συναφών αρχαίων αντικειμένων από άλλα Ασκληπιεία (για την πληρότητα της αφήγησης), οργανωμένα σε ενότητες:

- Το φυσικό περιβάλλον του Ασκληπιείου και θεραπευτικά φυτά.
- Το νερό ως μέσο καθαρισμού και θεραπείας.
- Τελετουργικά δείπνα (θεοξένια – τραπεζώματα).
- Εγκοίμηση.
- Πρώιμες επεμβάσεις και γνώσεις.
- Φάρμακα.
- Αρχαίοι ιατροί και ιατρικά εργαλεία.
- Ευχετήρια και ευχαριστήρια αφιερώματα.

Φωτ. 4: Σκηνή εγκοίμησης. Ο Ασκληπιός δίνει φάρμακο στον ασθενή μέσα στο όνειρό του.

Φωτ. 5: Δείγματα ιατρικών εργαλείων από την Επίδαυρο.

Παράλληλα, το υφιστάμενο παλαιό μουσείο θα αναβαθμιστεί, ώστε να διατηρηθεί ως ένα από τα πρώτα παγκοσμίως μουσεία αρχαίας αρχιτεκτονικής. Θα φιλοξενεί τις ήδη υπάρχουσες μερικές ανασυνθέσεις των κυριοτέρων κτηρίων του Ιερού, καθώς και τις αρχαίες επιγραφές που αναφέρουν τις εργολαβίες και τις εργασίες κατασκευής τους.

Σημαντικό τμήμα του όλου έργου είναι η ανάδειξη ενός δικτύου διαδρομών στην ευρύτερη περιοχή:

- Άμεση είναι η σύνδεση του Ασκληπιείου με το Ιερό του Απόλλωνα Μαλεάτα, που βρίσκεται σε μικρή απόσταση από αυτό. Στη θέση αυτή βρίσκονται οι ρίζες της Επιδαύριας λατρείας, που ξεκίνησε ως λατρεία προγόνων την 3η π.Χ. χιλιετία. Κατά του μυκηναϊκών χρόνους, το αργότερο τον 15ο π.Χ αιώνα., αναπτύχθηκε εκεί η λατρεία μιας θεότητας, που κατείχε θεραπευτικές δυνάμεις για την ίαση των ανθρώπων. Κατά τους ιστορικούς χρόνους η λατρεία αυτή αποδόθηκε στο θεό Απόλλωνα, του οποίου η συγγένεια με την αρχική λατρεία των προγόνων δηλώθηκε με το επίθετο Μαλεάτας που παραπέμπει στον μυθικό πρόγονο της περιοχής Μάλο. Η ιαματική αυτή λατρεία διευρύνθηκε κατά τον 7^ο π.Χ. αι. με την ίδρυση του Ασκληπιείου στην πεδιάδα κάτω από το ιερό του Απόλλωνα και εξελίχθηκε σε κύριο και το πιο σεβάσμιο θεραπευτικό κέντρο της αρχαιότητας.
- Επίσης, άμεση είναι η συσχέτιση του Ιερού με την αρχαία πόλη της Επιδαύρου, στην οποία σώζεται σε πολύ καλή κατάσταση διατήρησης το θέατρο (γνωστό ως το «Μικρό Θέατρο της Επιδαύρου»), αλλά και άλλα σημαντικά μνημεία (τμήμα της αγοράς, δεξαμενές, λουτρά, κ.λπ.). Η σύνδεση με την αρχαία Επίδαυρο γίνεται οδικώς, αλλά και, για όσους το επιθυμούν, μέσω του αρχαίου δρόμου, μεγάλο τμήμα του οποίου διατηρείται, και εν μέρει έχει ήδη αναδειχθεί.
- Τέλος, είναι πολύ εύκολη η οδική πρόσβαση από το Ασκληπιείο στη περιοχή του Άργους και του Ναυπλίου, δηλαδή σε μία περιοχή που αποτελεί ένα ανοιχτό διαχρονικό μουσείο. Σώζονται μάλιστα πολλά τμήματα του αρχαίου δρόμου από Άργος προς την Επίδαυρο, σχεδόν παράλληλα με τον σύγχρονο, κατά μήκος των οποίων μπορεί κανείς να θαυμάσει γέφυρες που χρονολογούνται από τους μυκηναϊκούς χρόνους και παρόδια φυλάκια της κλασικής εποχής.

Ιδιαίτερα σημαντική δράση είναι τη διασύνδεση – δικτύωση του Ιερού με τα κυριότερα από τα άλλα Ασκληπιεία του Μεσογειακού χώρου, καθώς και με τα πανεπιστήμια ή ιδρύματα που εδρεύουν στην περιοχή τους ή ενεργοποιούνται με ερευνητικά προγράμματα σε αυτά. Στο Ασκληπιείο της Επιδαύρου θα δημιουργηθούν σταδιακά κέντρα μελετών που θα εμβαθύνουν στην έρευνα της ιστορίας του ιερού και των Ασκληπιείων, σε θέματα ιστορίας της ιατρικής και ομοιοπαθητικής καθώς και αρχαίου και σύγχρονου θεάτρου.

Τέλος, προβλέπεται η διοργάνωση εκδηλώσεων, με ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που μπορούν να υποστηριχθούν από το Ασκληπιείο της Επιδαύρου:

- Εκπαιδευτικά Προγράμματα.

- Ψυχαγωγικό και ιαματικό θέατρο.
- Αθλητικές και μουσικές εκδηλώσεις.
- Θεατρικά και ιατρικά βραβεία σε συνεργασία με τα αντίστοιχα πανεπιστημιακά τμήματα.
- Ιατρικά συνέδρια στην ευρύτερη περιοχή, που θα προσελκύονται από την φήμη και τη σημασία του Ασκληπιείου.

Το όλο πρόγραμμα ολοκληρώνεται με την ανάδειξη των τοπικών προϊόντων και την υποστήριξη των τοπικών τουριστικών και συναφών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων. Επιχειρήσεις και προϊόντα που θα διέπονται από συγκεκριμένες προδιαγραφές και κριτήρια, θα έχουν το δικαίωμα να χρησιμοποιούν το λογότυπο του Προγράμματος και να προβάλλουν τη συμμετοχή τους σε αυτό, ως ένα πρόσθετο επικοινωνιακό πλεονέκτημα, ενώ θα προβάλλονται και στον διαδικτυακό κόμβο του Προγράμματος.

4. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ – ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Η οργάνωση και εφαρμογή του Προγράμματος θα παρακολουθείται στενά από την Επιτροπή Συντήρησης Μνημείων Επιδάουρου (Ε.Σ.Μ.Ε.), υπό την προεδρία του καθηγητή Β. Λαμπρινουδάκη. Προκειμένου να υλοποιηθεί το Πρόγραμμα στο σύνολό του απαιτείται να εκπονηθούν πολλές και διαφορετικές μελέτες, σε αντιστοιχία με τα ποικίλα προς υλοποίηση αντικείμενά του, ορισμένες των οποίων έχουν ήδη καταγραφεί ανωτέρω.

Ιδιαίτερα σημαντικές είναι φυσικά οι μελέτες αποκατάστασης και αναστήλωσης των μνημείων. Οι μελέτες αυτές είτε έχουν ήδη εκπονηθεί είτε θα εκπονηθούν από το επιστημονικό προσωπικό της Ε.Σ.Μ.Ε.

Ακόμη, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι αρκετές από τις απαιτούμενες μελέτες είναι δυνατόν να εκπονηθούν ή να εξειδικευτούν στις λεπτομέρειές τους κατά τη διάρκεια υλοποίησης του Προγράμματος, παράλληλα με την εκτέλεση των εργασιών.

Ωστόσο, υπάρχει ένα υποσύνολο μελετών και ενεργειών, το οποίο είναι ιδιαίτερα κρίσιμο, ώστε το Πρόγραμμα να αποκτήσει συγκεκριμένη υπόσταση και να μπορέσει να ξεκινήσει, έχοντας υψηλό βαθμό ωριμότητας, απαραίτητη προϋπόθεση για να εξασφαλισθεί η χρηματοδότηση από τα συγχρηματοδοτούμενα Επιχειρησιακά Προγράμματα της νέας Προγραμματικής Περιόδου (2014 – 2020).

Οι μελέτες αυτές, που θα εκπονηθούν με πόρους που θα εξασφαλίσει το ΔΙΑΖΩΜΑ, είναι οι εξής:

1. Συγγραφή της αφήγησης του Ασκληπιείου της Επιδάουρου (συνεργασία με εξειδικευμένο storyteller). Προϋπολογισμός 15.000,00 €.

2. Κατάρτιση αρχικού marketing plan με πρόταση για branding, σχεδιασμός λογότυπου και δημιουργικού του Προγράμματος – αρχικών ενεργειών προβολής (πρώτα γεγονότα και δημοσιότητα). Προϋπολογισμός 15.000,00 €.
3. Μελέτη και τεκμηριωμένη πρόταση των κλάδων επιχειρήσεων ή εγκαταστάσεων, που θα ενταχθούν στο Πρόγραμμα – διαμόρφωση Συμφώνου Ποιότητας. Προϋπολογισμός 20.000,00 €.
4. Μελέτη διαμόρφωσης και ανάπλασης διαδρομών περιήγησης στο φυσικό περιβάλλον του Ασκληπιείου Επιδάου και του περιβάλλοντος χώρου του. Προϋπολογισμός 35.000,00 €.
5. Πλήρης αρχιτεκτονική - στατική και ηλεκτρομηχανολογική μελέτη (μέχρι και του σταδίου των τευχών δημοπράτησης και της έκδοσης οικοδομικής άδειας) για το νέο κτήριο έκθεσης και το περίπτερο ενημέρωσης που χωροθετείται στη νέα είσοδο του αρχαιολογικού χώρου. Προϋπολογισμός 150.000,00 €.
6. Σχεδιασμός δράσεων προβολής και δημοσιότητας του έργου. Προϋπολογισμός 5.000,00 €.
7. Υπηρεσίες συμβούλου - τεχνικής υποστήριξης. Προϋπολογισμός 10.000,00 €.